

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Sosial- og helseavdelingen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inger Pedersen, 62551366

Vår dato
22.09.2011
Arkivnr.
730

Vår referanse
2011/5167
Deres referanse

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Høringsvar - samhandlingsreformen - forslag til forskrifter m.m.

Vi viser til høringsbrev av 4.7.2011 med forslag til endringer til eksisterende forskrifter og forslag til nye forskrifter som følge av at Stortinget den 17.6.2011 vedtok ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, samt endringer i en rekke andre lover.

Frist for høringsuttalelse er 6.10.2011.

Sosial- og helseavdelingen har innspill til følgende forskrifter:

3 Ny forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter.

Denne forskriften vil ha stor betydning for kommunene både faglig og administrativt.

Til § 4 – Vilkår for at en pasient skal anses som utskrivingsklar.

Det er et vilkår at det er lege i spesialisthelsetjenesten som skal vurdere at det ikke er behov for ytterligere behandling i spesialisthelsetjenesten. Dette er bra, men under kommentarer til de forskjellige forhold står det at vurderingen skal baseres på en felles nasjonal definisjon. Det er uklart om det skal utarbeides en veileder. Det er viktig at dette gjøres – ellers kan man risikere at mye vil avhenge av det enkelte sykehus sin kapasitet, og ikke bli godt nok fundert i faglige vurderinger.

Kommunene skal kunne ta imot henvendelser hele døgnet og skal umiddelbart gi tilbakemelding til spesialisthelsetjenesten hvor pasienten skal overflyttes. Betyr dette at kommunene må ha faglig beredskap hele døgnet?

Det vises også til at de lovpålagte avtalene blir førende for; blant annet informasjonsutveksling, praktiske løsninger for henvendelser o.s.v. Slik Fylkesmannen oppfatter det, betyr dette at det må lages avtaler på kommunenivå – hvis det ikke foreligger en vedtatt interkommunal avtale som også omfatter disse forhold.

Postadresse:
Postboks 4034
2306 HAMAR

Kontoradresse:
Statens hus
Parkgt. 36, HAMAR

Telefon:
62 55 10 00

Telefaks:
62 55 13 51

Org.nr.: 974 761 645
Banknr. 7694.05.01675

epost: postmottak@fmhe.no

http://eph-web/EphorteWeb/shared/asp/GetDoc.aspx?JP_ID=308820&JP_HDOKTYPE_G=DOC&WorkFolder=&EphorteDb=EPHORTE

Internett:

www.fylkesmannen.no

1630 INP

Side 1 av 4

Til § 8 Klage til fylkesmannen.

Det kan klages til Fylkesmannen både på betalingskravet og de vurderinger som er foretatt. Det betyr at det må være mulig å undersøke alle fakta i saken – både faglige vurderinger og tidspunkt for når det ble gitt varsel til og tilbakemelding fra kommunen.

Det er positivt at betalingsordningen legges til et sentralt register, så det ikke blir behov for egne administrative enheter i alle kommuner.

Det bes spesielt om kommentarer på tidsfrister – det synes rimelig at det foreligger tidsfrister, men Fylkesmannen mener at det kan være et visst rom for skjønn, slik at de faglige vurderingene blir forsvarlige.

6. Fordeling av kostnader mellom kommuner, vederlag og disponering av kontantytelser

Refusjon

Særlig for små kommuner vil bortfall av muligheten til å kreve refusjon kunne medføre en økt økonomisk belastning. På den annen side ser vi at dagens refusjonsadgang bare tar hensyn til institusjonskommunene. I mange tilfeller skjer bosettingen etter institusjonsopphold i institusjonens nabokommune. Disse har heller ikke i dag adgang til å kreve refusjon.

Slik forslaget foreligger opprettholdes dagens skille mellom tidligere sosiale tjenester og helsetjenester når det gjelder refusjonsadgangen. Med en felles lov fremstår dette skillet som unaturlig. Vi ser ved dagens regelverk at dette skillet skaper utfordringer i forhold til sortering av hvilke tjenester som gir refusjonsadgang og hvilke det ikke kan kreves refusjon for. Dette gjelder særlig i grenseland mellom helsetjenester i hjemmet og praktisk bistand.

Forslaget om at tidligere oppholdskommune må være enig i refusjonsadgangen kan medføre at retten til refusjon gjøres illusorisk. Dersom partene (kommunene) ikke er enige, bør saken fortsatt kunne bringes inn for Fylkesmannen.

I lov om sosiale tjenester i Nav § 3, 3 ledd er refusjonsadgangen opprettholdt når det gjelder institusjonskommunens rett til å kreve refusjon for økonomisk sosialhjelp. Uavhengig av hvilken løsning som velges bør det søkes å harmonere regelverket slik at refusjonsreglene er sammenfallende i lov om sosiale tjenester i Nav og helse og omsorgsloven.

Punkt 6.3:

Begrepet vederlag brukes fortsatt. Dette er et ord som er kjent i kommunens forvaltning, men er ikke selvfølgelig og fremstår ofte som fremmed for befolkningen. I samsvar med satsingen på ”*klart språk*” bør ordet vederlag byttes ut med ordet egenbetaling.

6.3 Vederlag for kommunale helse- og omsorgstjenester utenfor institusjon

Fylkesmannen har erfart at flere kommuner innkrever et faktureringsgebyr i tillegg til den fastsatte egenbetalingen. For personer med inntekt under 2 G medfører dette at de får en

tilleggsregning til maksimalsatsen på kr. 165,- pr. mnd. I forskriften bør det fremgå at det ikke er adgang til å beregne denne type tilleggsutgifter for lavinntektsgrupper.

Det bør i forskriften også presiseres at kommunen for personer med inntekt under 2 G ikke kan kreve ekstra vederlag for tjenester som erstatter praktisk bistand, for eksempel tjenester som vask av tøy ved kommunalt vaskeri og lignende. Det bør også vurderes om forskriften bør regulere adgangen til å kreve vederlag for trygghetsalarm for personer med inntekt under 2 G.

7 Forskrift om institusjon i den kommunale helse- og omsorgstjenesten

Punkt 7.3: Det bør klargjøres om avlastningsbolig også regnes som institusjon når den som er på avlastning er over 18 år. Etter Fylkesmannen syn vil institusjon medføre økte kvalitetskrav. Fylkesmannen mener at eldre ungdom og voksne på avlastning bør sikres på samme måte som da de var under 18 år.

8 Helsepersonellovens anvendelse

Punkt 8.3.3 dokumentasjonsplikt i omsorgstjenester:

Det bes om innspill om dokumentasjonsplikt for tjenester som ikke er helsehjelp.

Fylkesmannen vil støtte et forslag om økt dokumentasjonsplikt i omsorgstjenestene, særlig overfor brukere med omfattende hjelpebehov. Mange i denne gruppen er utviklingshemmede og funksjonshemmede som selv har vanskeligheter med å formidle seg.

Dokumentasjonsplikt er særlig viktig for følgende:

- Utvikle ferdigheter hos brukeren
- Opprettholde ferdigheter hos brukeren
- Følge med på positiv og negativ utvikling hos brukeren
- Sørgje for at observasjoner blir fulgt opp.

I deler av omsorgstjenesten er det personalstaber med mange ansatte, mange deltidsansatte og enkelte ganger høy andel av ufaglærte. Vår erfaring gjennom tilsyn er at dokumentasjonen blir mangelfull, og at dette får direkte følger for det faglige arbeidet. I boliger med fast personalstab kan det være flere kanaler for informasjon slik at viktige opplysninger ikke alltid blir kanalisert riktig eller fanget opp. Det er en utfordring at enkelte ansatte fortsatt har høy terskel for å bruke elektronisk journalsystem, særlig når disse har en komplisert oppbygning. Ivaretagelse av den enkeltes personlige integritet vil kunne bli en utfordring hva gjelder dokumentasjonsplikten for BPA.

For BPA vil dokumentasjonsplikt gjøre det enklere å evaluere tjenesten.

Vi ser ikke behov for økt dokumentasjonsplikt for enklere tjenester som støttekontakt og hjemmehjelp.

Øvrige merknader knyttet til ny lov om helse- og omsorgstjenester:

Etter dagens ordninger for barn med omfattende funksjonshemminger finnes i praksis to alternativer når foreldrene sliter med å klare omsorgsoppgavene; avlastning eller barnebolig. For funksjonshemmede barn som for andre barn er det bedre å bo i en familie

enn på en institusjon. Det bør åpnes for en mellomting der barnet over en kortere eller lengre periode kan bo hos en annen familie. Dette er i liten grad aktuelt for svært pleietrengende barn, men kan være hensiktsmessig dersom omsorgsoppgavene er overkommelige og/eller at foreldrene ikke har nødvendige ressurser til selv å ivareta barnet. Slike hjem kan i så fall forsterkes ved at en av hjemmets foreldre gis full lønn. Det bør være en mulighet til å få dette til uten at det blir fosterhjem i regi av barnvernet. I dag finnes det ikke noen tydelig lovhjemmel for et slikt tiltak.

Med hilsen

Trond Lutnæs e.f.
fylkeslege

Inger Pedersen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.